

Nr 199.

Av herr **Lindhagen**, om ersättning åt *E. Thermænius* för arbete i *Baku* till svenska undersåtars skyddande.

Eric Thermænius, född 1876 i Västerås, utreste till Ryssland år 1900. Där förlorade han all egendom genom revolutionen 1905 och bekom ingen skadeersättning. Nyförvärvad egendom, bestående av två pensionatsanatorier i Pjatigarsk och Kistawadsk i Kaukasus, förlorades under revolutionen 1917/1918.

År 1921 lyckades han komma i beröring med Baku och erhöll i uppdrag av persiska diplomatiska företrädaren att sköta svenska konsulatets ärenden. Detta gjorde han fullständigt självständigt och med det goda resultat, som bevisas av brev från denna diplomat till svenska ministern i Konstantinopel, däri han rekommenderades till konsulatvärdigheten. Samma vitsord framgår av en inlaga från svenska kolonien till svenska utrikesdepartementet med flera handlingar.

Den persiska diplomaten hade officiellt bemyndigande att sköta andra länders affärer, emedan han var den enda diplomat, som icke lät förskräcka sig av revolutionen. För detta arbete har Thermænius icke bekommit någon ersättning. Dock är det Thermænius bekant att andra länder, vilka hade sådana »nödkonsuler» ersatt dessa med gratifikationer och vissa förmåner. Det synes honom därför skäligt att även han erhåller någon ersättning för ett arbete, som det kanske för dem som sutto i lugn och ro här hemma är svårt att uppskatta, vilket däremot svenska kolonien i Baku kunde göra. Thermænius tycker, att han kan ställa anspråk på att erhålla vad en konsulattjänsteman i allmänhet erhåller i lön. Denna torde icke understiga 400 kronor i månaden. Omkring 4 år tjänstgjorde Thermænius på sin post, ty även sedan legationen upprättats i Moskwa, tjänstgjorde han som mellanhand på uppdrag av båda parterna.

Sedan Thermænius kom hem år 1927, har han jämte sin hustru erhållit ett lån på 5,000 kronor för att uppsätta någon affär, vilken dock genom brist på rörelsekapital och andra oförutsedda omständigheter gick i bankrutt. Hans förlust genom revolutionen uppgår enligt hans uppgift till omkring 400,000 kronor. Under vistelsen i Baku bidrog persiska ministern till hans nödtorftiga uppehälle ur sin privatkassa.

Såvitt jag kunnat utröna, lider Thermænius nu verklig nöd. Han har till och med i brist på pengar till logis måst tillbringa natten på gatan. Av hans utseende finner man också, att han genomgått stora umbäranden.

Ehuru fortfarande svensk undersåte, särdeles språkkunnig, van hotellvärd, utrustad med konstnärlig erfarenhet och begåvning och en god skriftställare, är det honom omöjligt att erhålla något ordnat och ens i någon mån tillräckligt arbete. Arbetslöshetsunderstöd kan han icke få, därför att han ej är kroppsarbetare, och fattigvård i huvudstaden, där han uppehåller sig, håller sig visst också borta, därför att han ej varit mantalskriven där ett helt år. Han tager vilket arbete som helst men kan ej få något. Under sådana förhållanden är det ej underligt, att han söker indriva något av sina osäkra fordringar. Det synes mig icke vara svenska staten värdigt att icke av rättskänsla vilja lämna honom någon ersättning för det pliktrogna och goda arbete, han enligt mig förevisade handlingar synes hava utfört i Baku under de vanskligaste förhållanden. Hans befattnings där var ju i själva verket också grundad på officiellt svenskt uppdrag.

På grund härav och med kännedom om att hans framställning med sympati omfattas även av andra svenska riksdagsmän i båda kamrarna, tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte på statsutskottets förslag tillerkänna Thernænius någon skälig ersättning för det arbete, han efter svenskt uppdrag under fyra år redligen nedlagt till svenska undersåtars skyddande i Baku under svåra omständigheter.

Stockholm den 21 januari 1929.

Carl Lindhagen.